

UNIVERZITA PALACKÉHO V OLOMOUCI
PEDAGOGICKÁ FAKULTA
KATEDRA VÝTVARNÉ VÝCHOVY

BAKALÁŘSKÁ PRÁCE

Noční vítr - autorská kniha

Pavλίna Buchtová

Německý jazyk se zaměřením na vzdělání
a výtvarná tvorba se zaměřením na vzdělání

Vedoucí práce

Ak. soh. Tomáš Chorý

Olomouc

2011

Podklad pro zadání BAKALÁŘSKÉ práce studenta

PŘEDKLÁDÁ:	ADRESA	OSOBNÍ ČÍSLO
BUCHTOVÁ Pavlína	Lhotka nad Bečvou 84, Lešná	D080360

TÉMA ČESKY:

Noční vítr - autorská kniha

NÁZEV ANGLICKY:

Night wind - author book

VEDOUcí PRÁCE:

ak. soch. Tomáš Chorý - KVV

ZÁSADY PRO VYPRACOVÁNÍ:

Praktickou částí bakalářské práce bude tvořit knihu Noční vítr. Bude vytištěna a svázána. Součástí bakalářské práce budou taky ideové návrhy dokumentující vývoj ke konečnému výtvarnému řešení. Praktická b. p. bude doložena textovou a dokumentující částí v jednom svazku ve dvou vyhotoveních a archivována na CD.

SEZNAM DOPORUČENÉ LITERATURY:

Umberto Eco - Jak napsat diplomovou práci
G. Marchesi, M. Parolini, V. Sucato - Vázání knih
Pavel Kočíčka, Filip Blažek - Praktická typografie

Podpis studenta: *buchtova'*

Datum: 1.2.2010

Podpis vedoucího práce: *[Signature]*

Datum: 1/2/10

[Signature]

Čestně prohlašuji, že jsem tuto práci napsala sama a že jsem použila jen uvedenou literaturu. Materiály použité na tvorbu knihy (básně, ilustrace, design) jsou ryze autorské.

V Olomouci dne: 8. 4. 2011

.....

Pavλίna Buchtová

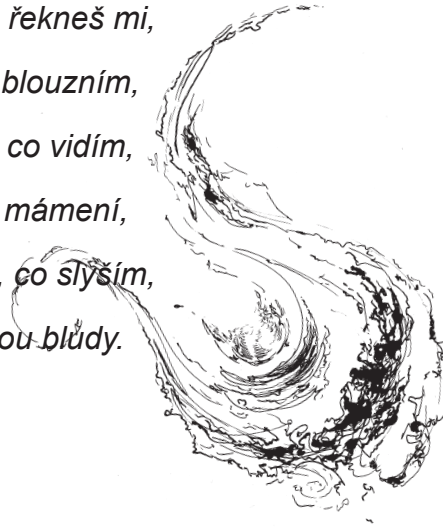
Děkuji ak. soch. Tomášovi Chorému
za rady, kterých bylo potřeba, za kritiku, která pomoh-
la a za vedení práce, které bylo víc než na místě.

Obsah

Obsah.....	5
Úvod: Co je a co není?	6
Fantazie - skryto pod povrchem	8
Má malá historie	11
Od slov k veršům	16
Realizace knihy	22
Závěr: Vše není takové, jaké se na první pohled zdá	24
Literatura a inspirace	26
Fotodokumentace	27

Úvod: Co je a co není?

*Než řekneš mi,
že blouzním,
že co vidím,
je mámení,
a to, co slyším,
jsou blůdy.*

Taky máte někdy ten pocit, že kdyby foukalo ještě víc, ucítili byste vzpomínky krajiny, kterou právě procházíte? Máte někdy touhu uvidět něco, z čeho by se vám opravdu zatajil dech? Stačí vám ta realita, s kterou jsme smířeni, v které jsme jen my, lidé, a existuje jen to, na co si můžeme sáhnout nebo co je fyzicky, chemicky či matematicky prokazatelné? Cožpak netoužíme po něčem větším? Skrytém a tajuplném? Po něčem, co by odráželo naše sny a touhy, naplňovalo uspokojením, a přesto zůstalo skryto tomu pravému světu? Jestli ne, kde se tedy berou všechny ty fantastické povídky a romány typu fantazy a sci-fi, ve kterých vystupují stvůry a nestvůry, lidé, nelidé a nadlidé, nadpozemské bytosti jako jsou elfi či lesní žínky, příšery skřetí, zvířata, o kterých se nám jen zdá. Kde se berou náměty pro filmy, které se dnes díky moderním technologiím mění ve skoro skutečné zážitky. A co teprve obrazy, fotomontáže, sochy a objekty, hry počítačové i stolní a plno dalších medií, které jsou obrazem naší fantazie.

Všechno to vychází z nás. Strach. Zrůdy, které na nás číhají ve tmě. Sápající se zkrvavené pařáty zpod postele, bledé obličejové s vyvalenými očima

za oknem. Obavy z toho, že uděláme něco špatně, že nevidíme usmívající se tváře kolem. Prání. Umět kouzlit, vidět mořskou pannu či se proletět na Pegasovi nebo zastavit čas. Sny. Ze snů vychází a do snů se vkrádají. Z nás to vychází a do nás to vstupuje. Víra. Straší nás jen to, čemu věříme a fascinuje to, co nemáme.

Mou bakalářskou prací je kniha básní, které jsem sama napsala. Právě v nich se objevuje tematika tajemna a mystiky. Prostupuje jimi příroda, její krása a má fascinace jí. Básně jsou doplněny kresbami tvořeny jednoduchými tahy pera. Snažila jsem se hlavně o to, abych celkovým vzhledem knihy navodila její atmosféru čtenáři, a tím jej vtáhla do mého světa. Nebo jsem se alespoň snažila ukázat, jak jej vidím já.

Kniha se jmenuje Noční vítr, stejně jako jedna z básní v ní. Vždy, když dokončím nějakou sbírku, pojmenuji ji podle básně, která podle mě nejvíce představuje celkovou náladu sbírky. A právě noční vítr, který jsem uslyšela jednou v noci a posléze jsem o něm napsala báseň, ve mně evokoval pocit blížícího se Něčeho. To Něco bylo skoro až hmatatelné. Bylo to něco nového? Nevím, ale bylo to silné, cizí a známé zároveň. A mým záměrem bylo vytvořit knihu, kterou bych ve čtenáři vyvolala, když už ne pocit, tak alespoň vzpomínku na událost, která v něm vyvolala podobné pocity. A příště, až budete někde v lese nebo alespoň v parku, zkuste se oprostít od všech předsudků a zvuků civilizace a poslechněte si ten zpěv přírody.

Fantazie - skryto pod povrchem

...obraz v zrcadle lže...

The picture in the mirror lies.

You can tell to me: „I see you.“...

...vidím tě...

Víra. Je zajímavé, co všechno tahle kamarádka dovede. Pohnout horou? To těžko. Ale vyvolat pěkně velký strach z vlastní fantazie, to už je jiná. Víra má mnoho podob. Samozřejmě, jedna z prvních, která okamžitě napadne snad každého, je víra v Boha. Víra jménem křesťanství je tak silně zakořeněný pojem, že vytlačuje ostatní, ty nekřesťanské. A přitom existuje tolik různých náboženství s tolika různými bohy a bohyněmi. Já nevěřím v Boha, který sedí nahoře na obláčkách a sleduje, koriguje a kritizuje dění tady dole na zemi. Myslím jsem otevřena spíše Bohyni, která je pevně spojena s přírodou. Mění se tak, jak se mění rok. Je vtělena do všech lidských činností. Přesněji řečeno je personifikována. Dřív byla lidem blíže, než si dnes dokážeme představit. Byla spojena s přírodou tak, jak s ní byli spojeni lidé. Měli v úctě svět kolem sebe. Ne to, co vytvořili nebo přetvořili, ale to, co rostlo, kvetlo, vonělo. To, co byl pro ně zázrak.

Kultura, která v Evropě a na našem území žila před příchodem křesťanství, měla mnoho bohů. Bohy slunce, moudrosti, války. Bohyně byla ale něco víc. Člověk si řekne, že to není nic neobvyklého, když mužům vévodí něžné pohlaví, vždyť byly doby, kdy kmen vedla právě žena. V tomto případě to ale

s matriarchátem nemá nic společného. Proč tedy žena? Jestliže se alespoň trochu vžijeme do vnímání tehdejších lidí, naskytne se nám jediná, a přesto samozřejmá odpověď: Cožpak může muž v sobě stvořit nový život? Je to žena, která porodí dítě ze svého nitra. Dění v přírodě je chápáno jako život a smrt. Lidé, zvířata, rostliny musí umřít, aby byl zachován přirozený koloběh obnovy. A stejně tak, jak je Bohyně schopna ze sebe stvořit život, tak má schopnost veškerý život v sobě zahubit. Ona sama ale nezahyne. Kdo by potom vše zase oživil?

V dobách před narozením Krista byli lidé zejména zemědělci. Během roku byly proto hlavní svátky těsně spjaty s důležitými obdobími v zemědělské činnosti. Tyto dny byly spjaty i s proměnami Bohyně.

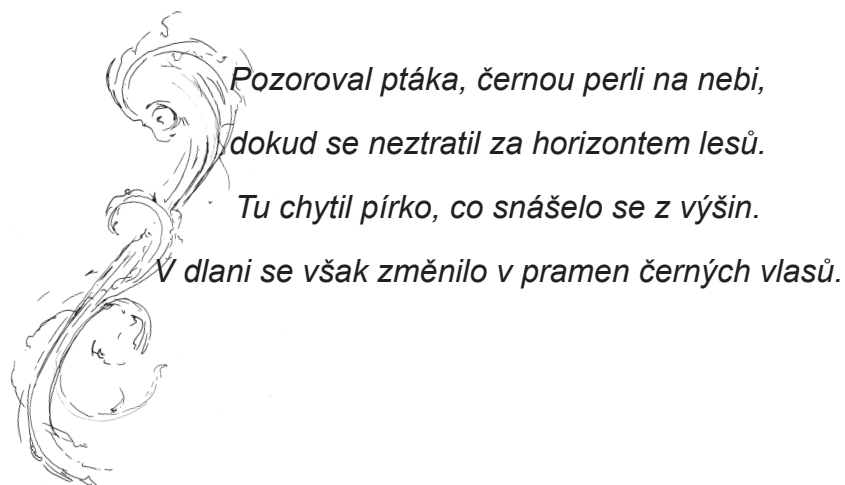
Na jaře, kdy se krajina probouzí ze zimního spánku, rodí se mláďata a vítr roznáší poslední vločky sněhu, měla Bohyně podobu Panny. Stará Bohyně Babice ustupuje, aby dala volný prostor mladému životu. V tomto období se taky objevuje Bůh, který zastupuje roli jejího druha. Na přelomu jara a léta se z Bohyně stává mladá žena a Bůh je jejím milencem. Je to přesně v noci na přelomu dubna a května. U nás to je noc pálení čarodějnic, dříve to byl Beltain, noc ohňů, radovánek a nevázané vášně. Uprostřed léta Bohyně porodí syna, tímto aktem se stává Matkou. Její syn je sluneční bůh, úroda, Duch obilí. Tento čas je čas žní a dožínek, proto využití personifikace. Bohyně dále již jenom stárne a v čase našich Dušiček se proměňuje v Bohyni Babici, Caileach. Tento svátek se jmenoval Samhain. Noc, kdy mrtví vedle živých jdou. Syn umírá, Bohyně teskní, pláče.

Tímto způsobem byl vnímán průběh roku, se kterým Bohyně přirozeně plynula a vyvíjela se s ním. Neumírá, nýbrž se stále proměňuje. Bůh zemřít musí. Život není o tom, že neustále něco roste a rodí se. Takhle to nefunguje. Živé musí zahynout, aby z něj vzniklo něco nového. Jablko, když uzraje, odpadne a shnije, aby semena, která jsou v něm, mohla zakořenit.

Už delší dobu se zabývám tím, jak evropští lidé dříve žili. Jak se asi

dívali na svět. V co věřili a jak se to projevovalo, ne jen v umění, ale celkově. Jak je možné, že jsme se my dnes tolik vzdálili od tohoto těsného spojení s přírodou a nejen to, čím dál více se od ní odkloňujeme. Já nechci, abychom se všichni svlékli a začali běhat kolem ohně. Jde mi jen o to uvědomění, že tu nežijeme jen my, naše města, konzum a smog. Děti už nevědí, jak se který strom jmenuje, jaká zvířata žijí v lese... Každý máme život takový, jaký si jej uděláme, a není v mých silách, ba ani v pravomoci, to každému vyvracet a objasňovat. Já se nebojím dotknout se stromu, podívat se na květinu a neutrhout ji. Mé takzvané „studium“ předešlých kultur mi dává jakési vědění, naplňuje mě to, nabízí jiný pohled na svět. Kdo má o to zájem, povím mu, co vím. Ne každý je tomu všemu nakloněn. Nějaká šílená hípísačka, myslí si. Ne, možná jsem si to myslela dřív. Jsem snílek. Jsem ta, co se směje, když fouká vítr. Jsem ta, co si na cestě pořád něco zpívá. Jsem ta, co už ví, co chce a hlavně, co nechce. Já nevím, jak dlouho mi to vydrží, ale mám pocit, že když se tento pocit v člověku zakoření, je to buďto navždy, nebo na moc dlouhou dobu.

Má malá historie

Na otázku proč jsem si jako svou bakalářskou práci vybrala vytvoření knihy, bych odpověděla: Dostala jsem možnost. Snem snad každého básníka je nějaká vlastní publikace, vydaná svépomocí, vlastnoručně nebo nakladatelstvím. Držet v ruce právě dokončenou sbírku je triumf, výhra. Když naposledy kliknu na „Uložit“, když z tiskárny odebírám poslední list, když je pak spojuji v knihu a držím těch několik listů v ruce a přitisknu je k srdci, to je ten básníkův pocit naplnění a uspokojení. Stejně jako když dokončím obraz a prohlížím si jej kritickým okem autora. Hledím na něj, odstupuju, dívám se na něj z blízka, div nesetřu ještě nezaschlou barvu nosem. A tělem mi prostupuje radostný pocit, že už je hotovo. Stojím a dívám se, kochám se výtvořem a nemůžu se toho pohledu nabažít. Držím sbírku básní a listuji jí a nemůžu se na ta písmenka vynadívat.

Básně jsem začala psát někdy v šestnácti letech. Nevím, co mě k tomu přimělo, ani nevím, jak to začalo. Prostě jsem začala psát básně. A tvořit své malé sbírky, soukromé, nepublikované. Na podzim 2006 jsem dala dohromady svou první sbírku - *Píseň pro lykantropa*. Když se na ni zpětně podívám, je to dost pesimistické dílo. Já jsem nebyla nijak bouřlivá pubertářka, všechno se to nejspíš odrazilo tady. Mé pocity, které jsem nijak nedávala navenek znát - jakýsi smutek, konec, temno, otázka života a smrti, touha po volnosti. Byla jsem hodně živé a veselé dítě a stále jsem (si myslím), proto tyto básně mé

okolí šokovaly. Četli je totiž mí přátelé a učitelé ve škole. Bylo to moje zrcadlo, zpovědní kniha.

Hned na jaře jsem „si vydala“ další sbírku pod názvem *Dostala jsem křídla*. Ta je úplným opakem té první. Zamilovala jsem se, to už mnoho napovídá. Téma básní se změnilo. Změnila se nálada. Jsou to úplné protiklady - první je v černé složce, ta druhá je v bílé s obrázky na pauzácích. Ano, už od začátku jsem si své sbírky sama ilustrovala. Právě domácí ručně dělané. Básně zde byly odlehčené. Tančila jsem v nich. Téma tance se v mých básních objevuje často. Myslím, že někdy tehdy jsem se začala věnovat irským tancům, dnes vedu irskou taneční skupinu ve Valašském Meziříčí. Taky jsem se začala věnovat irské kultuře. Hlavně mýty. Od této záliby jsem neupustila dodnes a neskončilo to jen u ní. Svůj obzor jsem rozšířila na celou kulturu Keltů, jejich legendy, archeologie, život těchto lidí, náboženství. Začala jsem používat motivy přírody.

Někdy tou dobou jsem začala psát mou povídkovou báseň, jak tomu soukromě říkám, *Světlo noci a dne*. Dvojitý příběh - ten z našeho světa je psán stylem povídky, ten fantazijní je psán básní. Prolínají se. Není to nic jiného, než trochu pozměněný příběh z krátkého období mého života - jak jsem se poznala se svým přítelem. Fantazijní svět je zkreslený obraz toho reálného, vsazený do prostředí irských mýtů o lidech Sídhé, tajemných bytostech z jiného světa. A jelikož to byl plodný rok, ještě na podzim jsem napsala sbírku *Půlnoční valčík*. Je to něco jako pokračování sbírky *Dostala jsem křídla*, a přesto je jiná. Posunutá zase někam jinam. Je více snová než zamilovaná. Název básní *Půlnoční valčík*, *Sen*, *Fata morgana* ji plně vystihují.

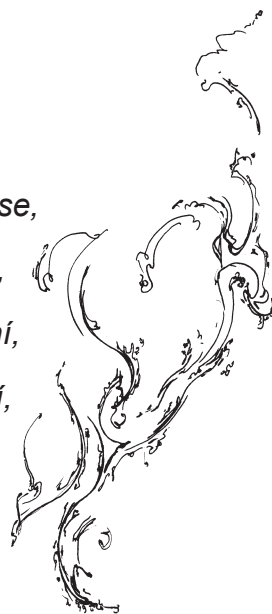
Chtěla jsem zkusit napsat povídku, protože při psaní *Světla noci a dne* se mi to zalíbilo. Psala jsem skoro neustále, pamatuji si, že i o přestávkách ve škole jsem často vytáhla bloček a psala. Nemohla jsem se od toho odtrhnout a nakonec vznikla rozsáhlá povídka *ilian*. Je to čistě fantazijní příběh o elfce a člověku-drakovi. Dala mi práci, ale s výsledkem jsem spokojená, jak jinak.

Později jsem napsala povídku *Strážkyně*. Taktéž fantazijního charakteru – o propojení našeho a jiného, skrytého světa.

V červnu 2008 jsem s kamarádem Víťou Horákem vydala polooficiálně knížku. Polooficiálně znamená, že jsme ji nechali vytisknout v tiskárně. Vlastně bych mohla použít množné číslo a pochlubit se, že jsme nechali vytisknout spíše je, a to proto, že výtisku bylo až na tři sta. Jsou neprodejné. Je to sbírka básní, mých a Víťových básní. Rozdali jsme je. Do knihoven, do škol, známým. Přesto nám jich asi stovka ještě někde leží. Ale pro nás to bylo něco neuvěřitelného, že už máme knihu, to bylo něco víc, než si psát jenom do šuplíku.

Šlo o velice plodné a tvořivé období. Od té chvíle ale přibyla práce a starosti. Básně nyní píši spíše občas než často. Přesto jsem dala dohromady dvě sbírky. *Noční vítr, temný les* - to je sbírka, která mi dala nejvíce inspiraci pro mou bakalářskou práci. Je o přírodě, o tom, co v ní je a mohlo by být. Ta druhá se hodně liší. Jsou to básně se všedními, každodenními tématy, krátké rýmováčky, co mě napadly tam a tady. Básničky z nálady do nálady, *Dívka s dírou na punčochách*.

*Po pěšině v temném lese,
nic zlého nestane se,
když neuvěříš mámení,
tajemnému blouznění,
lesnímu znamení.*

Málokterý básník má tu výhodu, že si může svou poezii doplnit vlastními kresbami. Báseň je okno do duše básníka a kresba k tomu přidaná je podrobný návod pro vstup. Klíč k rozluštění tajenky. Pomocník při hledání podstaty. Mnohdy se stane, že jsou knihy doplněny krásnými malbičkami, s obsahem

však nemajícími nic společného a takové básně se těžko čtou.

Zprvu jsem se snažila vytvořit ke každé básni jednu ilustraci, která by ji vhodně doplnila. Dostala jsem ovšem podnět, že by ilustrace neměla patřit jen k té jedné básni, ale měla by být nedílnou částí celé knihy. Ilustrace jako celek by měly vyjadřovat mé postavení, pocity, měly by být odrazem mě, protože kniha, kterou tvořím, je mým vnitřním zrcadlem, a - přestože to někteří lidé v umění neradi vidí - vylévám si zde srdce. Během konzultací jsem byla přesvědčena, že by se k těmto básním lépe hodily abstraktní obrázky. Posléze jsem sama usoudila, že je to vhodnější i vzhledem k povaze básní. V tuto chvíli vyvstal ale určitý problém: jsem figuralistka. Když si někde něco črtám, vyjde z toho nějaké lidské tělo, nejlépe nahé a ke všemu ještě ženské. V lepších případech to jsou všemožná existující nebo naopak fantaskní zvířata, okřídlená, nohatá, plazící se.

Pro takového člověka, jako jsem já, je obtížné přeorientovat svou mysl a posléze ruku a její tahy na něco abstraktního a neurčitě určitého. Musela jsem se nejprve naučit, jak mám své myšlenky svázat v uzly vytvářející obraz mé mysli. Nebyla jsem zvyklá nechat svou ruku kreslit bez mé větší kontroly.

Ovšem, stalo se. Vždyť stačí jen položit pero na papír. Po několika nezdařilých pokusech se začalo něco vytvářet. Něco jako obrazy obrazů mých básní. V některých jsem vycítila přítomnost myšlenky, kterou jsem dříve zachytila ve slovech, nyní se zrcadlily v liniích, které jsem právě vytvořila. Mnohokrát jsem je ovšem musela hledat. Jindy si dopomocť hudbou. Kolikrát mi k nějakému smysluplnému výtvaru dopomohla velice jednoduchá věc: únava. Člověk má zkreslené vnímání, když je unavený, když už by nejraději šel do postele. A přesto jsem vzala pero do ruky a tvořila jsem. A šlo to.

Nakonec to dopadlo tak, že jsem se snažila čárat nějaké linie, když jsem si dělala pauzu při učení nebo během dlouhých přednášek. Vznikl z toho jakýsi soubor kreseb, kresbiček a šmodrchanců. A začala jsem to všechno dávat dohromady. Pan Chorý mi doporučil pracovat v programu InDesign, tak

jsem se nejdřív zděsila, vždyť jsem se s tímto programem ještě nesetkala, připadalo mi to nemožné se naučit pracovat v cizím programu v takové míře, že bych v něm dokázala vytvořit něco smysluplného. Člověk se ale nesmí bát udělat pár kroků do neznáma. Program jsem si brzy osvojila, tedy alespoň částečně, a teď bych už neměnila. První překážky byly tedy překročeny.

Od slov k veršům

Jde z něj strach.

*Stromy se mu klaní a tráva podléhá,
a to, co zlomí, protestuje.*

Noční vítr.

Přinese něco nového.

Bude to zlé

nebo dobré?

A nebude to bolet?

Původně jsem si svou knihu představovala úplně jinak, než jak nakonec vypadá nyní. Měla to být velká kniha s tvrdými tmavě zelenými listy, s barevnými obrázky přímo vmalovanými, kniha pro oko. Teď si už uvědomuju, že by to nebylo ono. Mé návrhy se postupně redukovaly a zjednodušovaly. Nesměla z toho být omalovánka či památník mé nejlepší přítelkyně. Nesměla to být splepenina z hlávkového zelí, ani kýč plný nejednoznačných myšlenek. Měla to být knížka. Moje knížka.

Měla jsem strach, že kniha, kterou se snažím vytvořit, nebude vyjadřovat to, co bych chtěla. Že do toho nevložím tu správnou energii, která z ní má posléze vyzařovat. Měla říkat: „Já jsem to spojení mezi vámi a tím, co jen cítíte, že existuje. Já jsem ten svět, který je před vámi ukryt. Já jsem ta brána, která vám otevře cestu do světa neviděného, do světa, o kterém vaši předci věděli více, než vy jen můžete tušit.“ Ona to neměla jen říkat. Ona to měla křičet. Mělo to na ni být vidět hned při prvním pohledu. Ale pochopila jsem, naštěstí pro mě dostatečně brzo, že pro čtenáře i pro mnou vytvořenou knihu

bude lepší, když tento zamýšlený význam bude skryt. Bude skryt před povrchním okem, ale bude odhalen bedlivému pozorovateli a naslouchateli. Taky jsem pochopila, že se nemám tolik soustředit na to, co má kniha říkat, nebo co bych chtěla, aby říkala. Musela jsem se spíše zaměřit na to, co do ní vložím. Aby to byl ten správný odraz těch správných myšlenek, potřebovala jsem přijít na to, jakým způsobem do ní vložím sebe. Když v ní bude být jen část mého já, bude to dostatečně stačit k tomu, aby to bylo čitelné.

Do realizace jsem vkročila už s tím, že jsem měla napsané básně. *Koloběh času* (sbírka *Dostala jsem křídla*), nezastavitelný běh čtvero ročního období. Snažila jsem si uvědomit si pocity, jaké mám v ten určitý čas. Já mám totiž radost z každého ročního období, z každé proměny počasí. Když padá sníh a je všude bílo a mrzne, až studí nos. Potom když to všechno taje a příroda se probouzí. Zdalipak si dokážete vybavit, jak voní jaro? Voní mokrou hlínou, trochu zetleným listím, teplým vzduchem, pučícími výhonky a listy, mízou, květy, ptáky. Slunce hladí a déšť osvěžuje. V létě je teplo a dusno a všichni se potí. Nemusíme mít tolik oblečení na sobě a vlasy se lesknou od sluce. A když přijde bouře, to je atmosféra. Člověk cítí napětí, elektřinu ve vzduchu. Najednou je tma jako v noci a šlehnají blesky a oblohou se nese hřmění hromů. Nebo padají kroupy. A nebo jsou povodně. A všechno roste a dozrává a zlátné a červená se. A to už přichází podzim a začíná foukat vítr, který cuchá vlasy, šlehá do tváří a znemožňuje chůzi proti němu. Je bláto a prší a padá mlha. Ta krásná bílá mlha, nikdy nevíte, kdo vás z ní může pozorovat. Vzduch dostává studenou zemitou vůni. Ráno je pak jinovatka a to už člověk čeká, kdy začne zase padat sníh a už se zase těším, jak se budu brodit sněhem a navleču na sebe zimní bundu a teplou čepici.

V tajuplné básni *Hříšný kouzelník* (Půlnoční valčík) jsem se snažila o vytvoření jiné zvukomalby, než jsem byla zvyklá. Myslím, že jsem v ní docílila toho, o co jsem se snažila, a *Hříšný kouzelník* nabyl mystického rázu, přesně takového, jaký jsem chtěla vyjádřit.

Samhainovská báseň *Sestřička se zlatými vlasy* (sbírka Půlnoční valčík). Samhain je keltský svátek, představoval oslavu konce a začátku nového roku a zároveň to byl čas, kdy se duše mrtvých vracely k živým, aby zasedli k oslavám. Je zasvěcen vzpomínkami na zesnulé, slavil se začátkem listopadu, je to tedy předchůdce dnešních dušiček. Lidé taky věřili, že v tuto noc je brána mezi světy živých a mrtvých nejtenčí v roce a že se taky otvírají kopce Sídhé, kopce víl.

Mám dvě verze básně *Nevěsta*. Neliší se slovy, ale poskládáním veršů. Ta, která je obsažena v knize, je ona původní. Po jejím napsání mi tenkrát nevyhovovalo plynutí slov tak, jak jsem je poskládala, proto jsem řádky zpřeházela a utvořila nové sloky. Později jsem se vrátila k té původní verzi, a proto jsem právě ji zahrnula do knihy. Dívka se v den její svatby zalíbila vyšším mocnostem, než jsou lidé, přírodním živlům, a jelikož jim v cestě stál její ženich, vzali mu život, aby nebyla nikým poutaná. Jenomže dívka, jejíž srdce už patřilo mladíkovi, se nepoddala silám a postavila se jim. Raději by si sama sáhla na život, než by šla s nimi a uprosila je, aby je nechali být. Stalo se.

Volně, německy psané neveršované řádky básně *Die Tänzerin* jsou uspořádány do tvaru tanečnice, jak už napovídá název. Napsala jsem ji jako příspěvek do studentského časopisu *Tedanic*, který vychází na katedře Německého jazyka Pedagogické fakulty v Olomouci, do něhož přispívají studenti tohoto oboru, zejména ti, kteří navštěvují předmět Písemný projev, pro ty to bylo jednu dobu povinné.

Nenadálé blues (Noční vítr, temný les) jsem napsala už nevím za jakých okolností, ale vím, že to bylo rychle a bez většího přemýšlení. Je česko-anglicky, přičemž česká slova jsou jakoby ozvěnou těch anglických. Působí to zvláštním dojmem, jako by někdo mluvil cizí řečí, které ale rozumím, vím, co to znamená v překladu, ale až v duchu vyslovené myšlenky teprve dávají smysl.

Čaroden (Noční vítr, temný les) jsem původně napsala jako přílohu k seminární práci do předmětu Kresba, kde jsem fotila kostely v Olomouci

a fotografie jsem doplnila kresbami. Popisuje teplý den, kdy během něj trochu zapršelo. Ten závan navlhlého prachu a žížal po dešti mi vnukl námět na práci, v které popisuju zázraky, co se ten den udály a nakonec to všechno bylo očištěno deštěm.

Báseň *Bez* (Noční vítr, temný les) ve své podstatě vznikla podobným způsobem. Vydaly jsme se s mamkou na bez, na květy, abychom si je usušily na čaj. Je to kousek od domu, na cestě, která vede k řece Bečvě. Vypadalo to, že bude pršet. Foukal silný vítr a oblohou se hnaly těžké, šedé, vodou napité mraky. Mám ráda takové okamžiky, ty mraky, které čekají na vhodnou chvíli, aby se konečně zbavily své tíhy. A jak jsme tam tak trhaly bez, tak jsem uslyšela nějakou hudbu. Jen lehounce, to, co vítr někde s sebou pobral. Zachytila jsem z toho jen nějaký útržek a silně mi to připomnělo flétnu. Připadlo mi to tak magické, že hned po příchodu domů jsem si to zapsala.

Vlčí volání táhnoucí se nocí jsem sice ještě nikdy neslyšela, ale slyšela jsem plno jiných nočních zvuků, které se rozléhají tím tichem, když se setmí. Ptáci, kteří se s tmou probouzí volají na černé stíny. *Vlčí pláč* mluví o tom, že by se člověk neměl zavírat před tím, co je krásné, i když nedosažitelné, co je vidět na první pohled, i když to nemůžeme najít. Před štěstím, které si kazíme každý sám.

Když jsem se jednou na jaře procházela v Olomouci parkem, myslím, že to bylo zrovna někde u Flory, zrovna kvetly kaštany. A když zafoukal vítr, začaly se ty bílé lístky snášet dolů, jako by pršelo chmýří. Bylo to krásné. Vypadalo to jako ty scény z japonských filmů, kde kvetou sakury, a když fouká vítr, odvává ty jemné růžové lístky někam do dále. Tato scéna byla, myslím, ve filmu *Paměti Gejši*. Připadlo mi to jako z jiného světa. Pomalu se mi začaly hlavou honit věty a slova, tak jsem je začala do mobilu zapisovat v rýmech a tak vznikla báseň *Prší lístky kaštanů*. Potřebovala jsem nějakým způsobem zachytit vzpomínku živěji nežli jen obrazem v mysli.

Příchod bouře jsem zachytila v básni *Už jde* (Noční vítr, temný les).

Jednoduše. Když se blíží letní bouřka, většinou už dlouho před ní vidíme v dálce blýskající se mraky a oblohou nesoucí se hřmění.

Pamatuju si, že jsem si sedla ke stolu a že napíšu básničku s tématem lesa a útěku. A tak jsem se do toho pustila. Měla jsem prostě chuť napsat „něco“ - a to něco většinou bývají básně a měla jsem zrovna chuť na les, nějaký temný les. Takový ten strašidelný hvozď se zakroucenými větvemi Tima Burtona, zakroucené a o vše se chytající. Takový měl být *Temný les*.

Beltine je báseň, kterou jsem napsala během oslav stejnojmenného keltského svátku. Oslavuje se přes noc z posledního dubna na první květen. Je to svátek oslavující plodnost přírody, provádí se rituály zajišťující úrodu a hojnost všeho, co může letní svět nabídnout.

Počítala jsem s tím, že napíšu ještě nějaké básničky během procesu realizace knihy. A taky že ano. Vznikla báseň *Havran*, kterou jsem napsala v červnu loňského roku. Ovšem po příjezdu z červencového putování po Walesu jsem její znění trochu pozměnila do podoby, kterou jsem zahrnula do knihy. Původně se tam totiž neobjevoval hrad a jeho jméno, Dinas Bran, což v překladu ze staré velštiny znamená Havraní sídlo. Ruina mě tenkrát zaujala, a nebylo to jen tím, že nás ze vzduchu pozoroval havran. Byla jsem tím místem tak uchválena, že jsem musela báseň pozměnit, protože jsem měla pocit, že jsem jí o něco ošidila. Až ve spojení s touto vzpomínkou byla hotova.

Noční vítr (Noční vítr, temný les) jsem napsala, když jsem nemohla v noci spát a venku se proháněl vítr, líbilo se mi to natolik, že jsem se nejdřív chvíli dívala z okna a pak jsem napsala básničku. Vzpomínám si, a už je to nějaká doba, co jsem jí napsala, že jsem do ní vložila frázi, která mi ten den utkvěla v mysli. Nevím už, o čem jsem se tenkrát s přítelem bavila, ale padla věta, že takovéto silné větry vždycky něco přinesou, ať už je to dobré a nebo špatné. A zrovna tu noc foukal takový vítr, musela jsem to napsat.

Who I am? (Půlnoční valčík). Ráda si hraju se slovy, s českými, s cizími. Myslím, že se tomu říká veršování. Když mě to popadne, nebrání mi v cestě

ani to, že anglicky pořádně neumím. Stačí mi těch pár slovíček, co znám. Mnohdy dává výsledek i smysl. Kdo jsem? Jsem voják moderní doby sklánějící se pod bičem společnosti plné předsudků a očekávání nebo jsem srdcem světa, toho krásného světa, ve kterém chci prožít svůj život?

V básni *Srdce tlukot* jsem chtěla zachytit mé pocity z tance, když se pohybuju po taneční ploše, ale hlavně rytmus písně. Pravidelně jsem mezi verše umístila jednoslabičná rýmující se slova. Irské instrumentální písničky se vyznačují tím, že vždy po osmi dobách je slyšet jakýsi mezník, díky němuž nemusí tanečník počítat doby a fráze, ale stačí se řídit těmito rozlišujícími se prvky.

Znovu objevená báseň, tak bych asi nazvala *Proměny*. Narazila jsem na ni náhodou, když jsem listujíc sešitem, v kterém mám zapsané nějaké básně, hledala nějakou básničku, kterou bych mohla použít. Nedoufala jsem, že se opravdu tak stane. Vystihuje podzim, proměny podzimu. Mám ráda všechna období v roce, podzim mi ale přijde mně nejbliže.

Das Wort je další německá básnička. Vypravuje o tom, co znamená v životě člověka slovo Děkuji. Hlavně, co to znamená ve vztahu mezi přáteli.

Další báseň, kterou jsem napsala až během tvorby, je poslední básnička z knihy, *Můj svět*. Začala jsem ji psát někdy během začátku podzimu a úvodní verše mě napadly v práci, kdy jsem měla dvanáctihodinovou směnu v lisovně plastů. Monotonnost práce je mimochodem výborným prostředkem, jak uvolnit myšlenky. Po několika hodinách, kdy člověk už nemusí kontrolovat ruce, létají myšlenky hlavou tam a zpátky, ven a zase dovnitř. Člověk ani neví, jak se dostal od jedné souvislosti k druhé, ale dokáže popřemýšlet o tolika věcech. Konec-konců, má na to čas. Mezi prací jsem napsala pár veršů, které jsem později doma spojila v ucelenou báseň. Ona ovšem není jediná, jejíž počátky byly napsány v práci. Ostatní buď čekají na dokončení (nebo další změnu) nebo jsou v jiných básničkách.

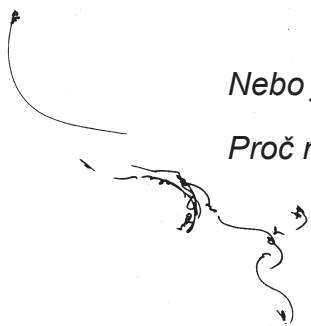
Realizace knihy

Neviditelná ruka zvedá spadlé listy

a já se s nimi točím v kole.

Nebo jen stojím a ony se točím kolem mě?

Proč nelétám s nimi, proč musím být dole?

Dotýkám se zlatavých klasů,

co pod mými doteky zlátnou a šustí mi melodii.

Vlasy mi do tváře létají, v očích se mi odráží klid a volnost.

Z prázdných větví se celý příběh odvíjí,

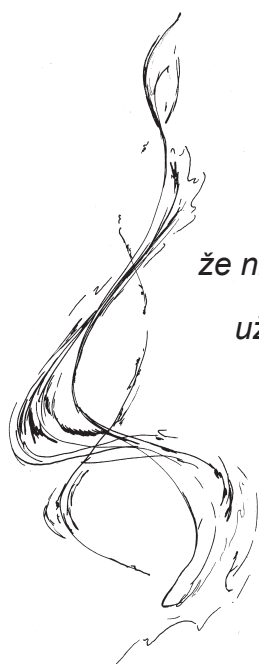
Poslední úpravy elektronické podoby nebraly konce. Po jedné poslední přišla druhá. Ale zdárné zakončení přece jen přišlo. Vesele jsem se pustila do tisku, to bylo to nejjednodušší. Byla jsem totiž rozhodnuta, že si knihu svážu sama, proto jsem si nastudovala literaturu o knihařství. Vypadalo to lehce. Na jednu stranu to opravdu lehké bylo, ale nebyla by to ta pravá legrace, kdyby v tom nebyl háček. Po několika pokusech, kdy mi vznikly listy sice sešité, ale celkový vzhled se spíše podobal „salátu s nitěmi“, jsem usoudila, že to sama nejspíš nezvládnou. Nemám doma ani šicí stávek ani lis. Zamířila jsem tedy do knihařství Jaroslava Šnirycha v Olomouci. Po domluvě „Přineste, co umíte“ jsem jim tam donesla vytištěné listy, složené a roztříděné do jednotlivých sešitů. Sešili mi je do knižního bloku.

Jelikož jsem se nechtěla vzdát mé myšlenky, že si knihu udělám sama, rozhodla jsem se, že alespoň desky budou mé vlastní výroby. K tomu je ale zapotřebí lis. Nakonec jsem si vzpomněla, trochu pozdě, ale přece, že se za

budovou pedagogické fakulty na Žižkově náměstí nachází malé knihařství. Jak jsem už řekla, napadlo mě to až moc pozdě, jinak bych si u něj udělala celou knihu. Nejsem totiž jediná, kdo dělá bakalářskou nebo diplomovou práci, takže měl pan knihař (jméno mi neprozradil) o práci postaráno. Ovšem, s úsměvem mi sdělil, že lis nepoužívá neustále, a že bych jej mohla využít. Dokonce mi nabídl i některé z jeho pláten. To jsem si na desky nalepila sama, konečnou kompletaci desek s knižním blokem mi udělal on. Upustila jsem od mého původního záměru, že bych udělala pevnou vazbu a natištěný papírový přebal by byl nalepený na deskách. Pevná vazba zůstala, jen s tím rozdílem, že desky jsou v plátně a přes ně je volný papírový přebal.

Nakonec se mi to tedy všechno podařilo. Proč to dělat jednoduše, když to jde složitě. Já jsem totiž nepoučitelný člověk. Ne, že bych neposlouchala rady, právě naopak, já si je ráda vyslechnu. Taky si z nich něco vezmu. Jenomže stejně mi to nedá a musím si všechno vyzkoušet sama. Já si zase nemyslím, že by to byla velká chyba, vždy doufám v to, že mi to k něčemu pomůže. Neúspěch na jedné straně je klíč k úspěchu na druhé. A taky, když to nezkusím, jak se mám potom zdokonalit a posunout se o krok dál?

Závěr: Vše není jen takové, jaké se na první pohled zdá

*Ale co, díky tobě
jsem si uvědomila,
že nic z toho mi vzít nemůžeš,
už nebojím se tvých slov.
Jsou jen ozvěnou.
Jsi pouhý stín,
co bloudí
mezi
ostatními.*

Vkročila jsem do realizace knihy s nějakými představami, které se samozřejmě v průběhu měnily, změnily se v podstatě k nepoznání. Myšlenku jsem ale udržela původní a co víc, vyrostla. Když si to tak uvědomím, je to více než rok a půl, co jsem poprvé přišla za (tehdy budoucím) vedoucím bakalářské práce, za panem Tomášem Chorým, v hrsti jsem měla své sbírečky a v hlavě nápad s knihou. Je tomu něco málo přes rok, co jsem v systému STAG potvrdila zadání práce a úspěšně obešla všechny potřebné orgány se žádostí o podpisy. Rok je dlouhá - krátká doba. Už od začátku jsem pracovala na svých kresbách, protože mi bylo jasné, že abstraktní kreslení není zrovna mou silnou stránkou. Utvářela jsem si myšlenky, co chci, jak to chci a jak to bude. A nedávno jsem držela v ruce těch pár čerstvě vytištěných papírků s básničkami a kresbičkami. Měla jsem z toho takovou radost!

Já na tom tu práci vidím. Potila jsem se nad tím. Člověk si řekne: Však co, vždyť to jsou jen nějaké veršičky a pár čmáranečků. Ale ne pro mě. Pro mě

ty veršičky a čmáranečky znamenají mnoho. Je to prostředek, jakým já dávám najevo, co jsem opravdu zač. Haló, světe, tady jsem a teď si mně můžeš vzít. Teď už se vlastně ani nebojím toho, co tomu řeknou ostatní. Dřív, na začátku, jsem měla strach, byla to taková ta nejistota z toho, co si o mě pomyslí. Jak se na mě budou dívat. Říkala jsem si: Není to moc troufalé? Nebo moc osobní, otevřené? Potom jsem do toho začala pronikat, začala jsem psát a došlo mi, že to zas tak hrozné není. Lidé se mi můžou smát, ale to nikomu neublíží. Není to ani troufalé, vždyť zde nezveřejňuju žádné osobní intimní příběhy. To zase ne. Je to jen malý náhled do snilkovy duše. Máte před sebou kus mého Já, kterým mluvím na čtenáře. Jsem hrdá na svou práci, takovou jsem ji chtěla. Výsledek předčil má očekávání, do té knížky jsem vložila to nejlepší, co jsem jen byla schopna dát. Jsem s ní spokojená a myslím, že napodruhé bych to nedělala jinak.

Literatura a inspirace

VAKRČKA, Alois. *Knihařství, technologie ruční výroby*. Praha, Státní pedagogické nakladatelství, n. p., 1989, 3. vyd. ISBN: 80-04-245119-6.

SMITH, Keith A. *Book-binding For Book Artist*. Rochester, New York: Keith Smith Books, 2008, 6. vyd. ISBN: 0-9637682-5-5.

SMITH, Keith A. *Non-adhesive Binding*. Rochester, New York: Keith Smith Books, 2007, 5. vyd. ISBN: 0-9637682-3

ROHRECKER, Georg. *Duiden, Wilde Frauen, Andersweltfürsten*. Vídeň, Pichler Verlag, 2002, ISBN: 3-854-273-3.

MATTHEWSOVÁ, Caitlín. *Keltské duchovní tradice*. Praha, Alternativa, 1996, ISBN: 80-85993-13-.9

HÁLEK, Vítězslav. *Večerní písně*. Blansko: Ad Fontes, 2001, ISBN: 80-902927-1-2.

ČCHING-ČAO, Li. *Jizvy rosy*. Praha, Protis, 2003, 2. vyd. ISBN: 80-85940-27-2.

BACH, Richard. *Nikdo není daleko*. Praha, Synergie, 1999, 1. vyd. ISBN: 80-86099-22-9.

JANŠTOVÁ, Milena. *Autorská kniha, Diplomová práce*. Brno, 2009. Dostupné na www:

http://is.muni.cz/th/153010/pedf_m/Diplomova_prace_2009.pdf

HORNÍKOVÁ, Katarína. „*Krásná kniha*“ *autorská kniha*. Dostupné na www:

http://www.pulib.sk/elpubz/FF/Chovanec1/pdf_doc/08.pdf

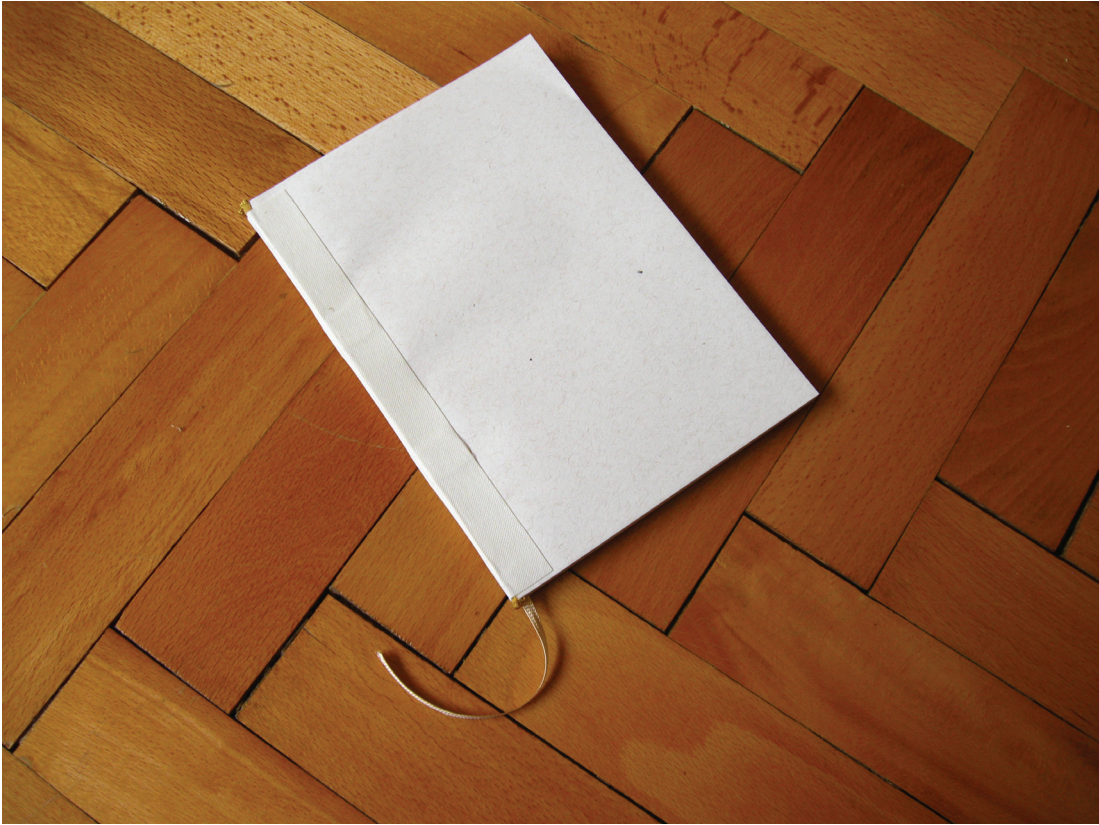
Fotodokumentace

Obr. 1 - 4 Knižní blok připravený na vložení do desek

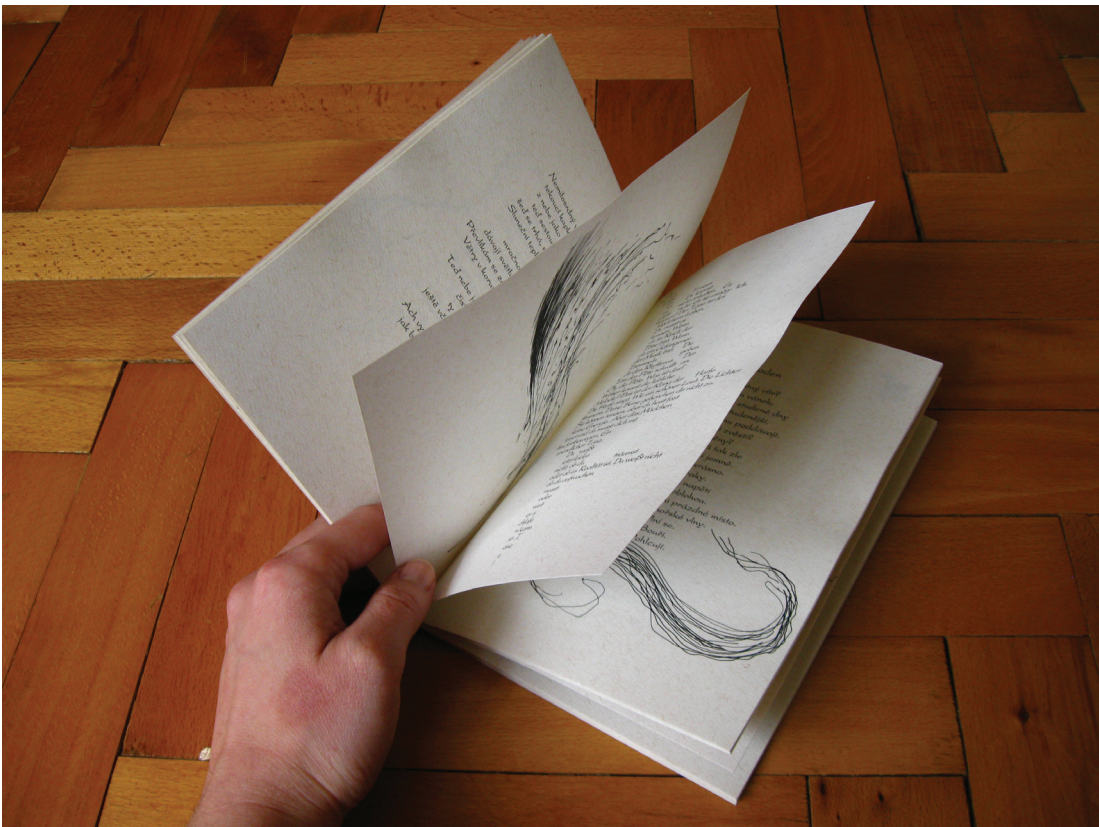
Obr. 5 - 6 Desky

Obr. 7 Kniha v lisu

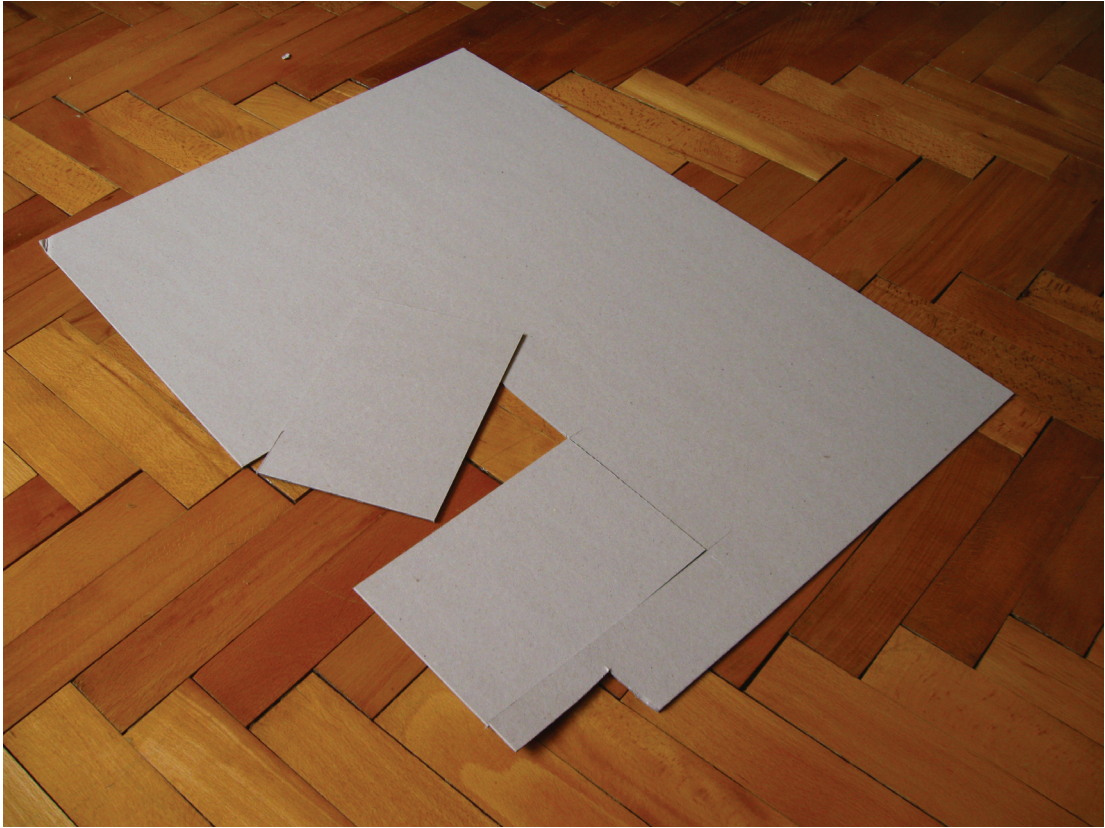
Obr. 8 Dokončená sbírka

Obr. 1

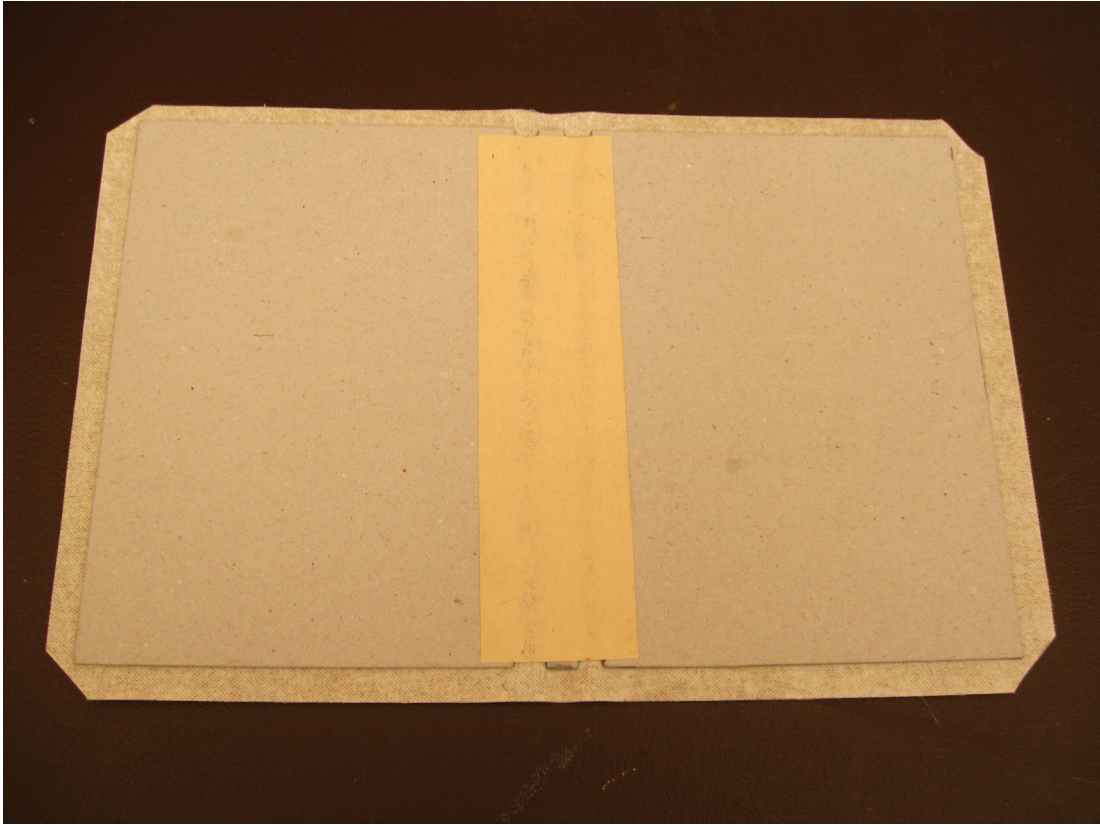
Obr. 2

Obr. 3

Obr. 4

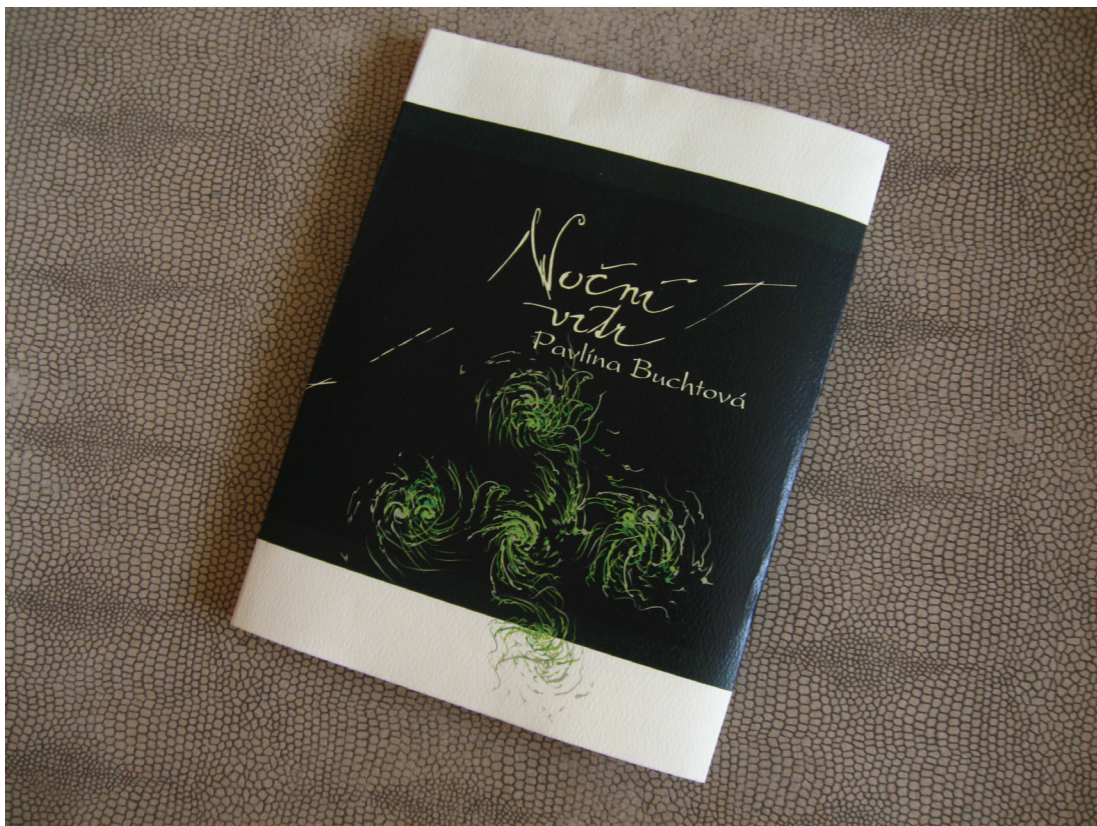
Obr. 5

Obr. 6

Obr. 7

Obr. 8